बोर्ड प्रश्नपत्रिका : मार्च २०१६

इतिहास व राज्यशास्त्र

वेळ : २ तास **एकूण गुण : ४०**

सूचना:

i. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

ii. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

iii. १ ते ५ प्रश्न इतिहास व ६ ते ९ प्रश्न राज्यशास्त्र या विषयावरील आहेत.

प्र.१. अ. कंसात दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा: [३]

१. औद्योगिक क्रांतीचे माहेरघर _______ ला म्हटले जाते.
(इंग्लंड, फ्रान्स, जर्मनी)

२. _______ या देशाला उगवत्या सूर्याचा देश (Land of Rising Sun)असे म्हणतात.
(भारत, जपान, चीन)

३. 'काठ्यांच्या जुडग्यातील असलेली कुऱ्हाड' हे _______ या पक्षाचे बोधचिन्ह होते.
(फॅसिस्ट, नाझी, जनता)

ब. 'अ' स्तंभातील घटकांशी 'ब'स्तंभातील घटकांबरोबर योग्य जोड्या लावा: [३]

	'अ' स्तंभ		'ब' स्तंभ
१.	नेल्सन मंडेला	अ.	भारतीय अणुयुगाचे जनक
२.	वाल्टर लिपमन	ब.	आफ्रिका
३.	डॉ. होमी भाभा	क.	भासमान युद्ध
		ड.	संगणकाचे जनक

प्र.२. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी २५ ते ३० शब्दांत लिहा (तीनपैकी दोन): [४]

१. आर्थिक साम्राज्यवाद म्हणजे काय?

२. जपानला संन्यासी राष्ट्र असे का म्हणतात?

३. वायमर प्रजासत्ताकाची माहिती लिहा.

प्र.३. खालील विधानांची कारणे प्रत्येकी २५ ते ३० शब्दांत लिहा (तीनपैकी दोन): [४]

१. युरोपातील वातावरण स्फोटक बनले.

२. सुरक्षा परिषदेला युनोचे हृदय असे म्हणतात.

३. संगणकामुळे कामाची गती वाढली.

प्र.४. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ३० ते ४० शब्दांत लिहा (तीनपैकी दोन): [६]

१. साम्राज्यवादाचे कोणतेही तीन इष्ट परिणाम लिहा.

२. लेनिनचे नवे आर्थिक धोरण (New Economic Policy - N.E.P.) स्पष्ट करा.

३. संयुक्त राष्ट्रसंघाची उद्दिष्ट्ये विशद करा.

प्र.५. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ६० ते ८० शब्दांत लिहा (तीनपैकी दोन): [८]

१. दुसऱ्या महायुद्धाचे परिणाम लिहा.

२. शीतयुद्धाचे परिणाम स्पष्ट करा.

३. म. गांधी युगाची माहिती खालील मुद्द्यांनुसार लिहा.

(अ) जालियनवाला बाग हत्याकांड

(ब) असहकार चळवळ

प्र.६. कंसात दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा (तीनपैकी तीन): [३]

१. लोकशाहीत सर्व नागरिकांना मतदानाचा ________ अधिकार असतो.

(समान, असमान, मर्यादित, अप्रत्यक्ष)

२. ________ प्राप्त करणे आणि ती टिकवणे हे राजकीय पक्षाचे प्रमुख उद्दिष्ट असते.

(प्रसिद्धी, सत्ता, अल्पमत, माहिती)

३. 'स्त्री-पुरुष तुलना' हा ग्रंथ ________ यांनी लिहिला.

(सावित्रीबाई फुले, मादाम कामा, ताराबाई शिंदे, रमाबाई रानडे)

प्र.७. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी एका वाक्यात उत्तरे लिहा (पाचपैकी तीन): [३]

१. प्रत्यक्ष लोकशाही म्हणजे काय?

२. सत्ताधारी पक्ष म्हणून कोणास ओळखले जाते?

३. स्वतंत्र भारताने कोणती शासनपद्धती स्वीकारली आहे?

४. लोकशाहीपुढील सर्वात मोठे आव्हान कोणते?

५. प्रादेशिक विषमता म्हणजे काय?

प्र.८. खालील विधाने चूक की बरोबर ते सकारण स्पष्ट करा (तीनपैकी दोन): [४]

१. भारतात संसदीय लोकशाही आहे.

२. राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचा मुख्य प्रभाव कर्नाटक राज्यात आहे.

३. जनतेचा पुढाकार लोकशाही कमकुवत बनवतो.

प्र.९. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर २५ ते ३० शब्दांत लिहा (दोनपैकी एक): [२]

१. व्यक्तिस्वातंत्र्याविषयीची आव्हाने कोणती?

२. भारतातील संघराज्य पद्धतीवर टीप लिहा.